

Каре Биоразнообразието по р. Дунав

Правила на играта

Играта може да се играе от двама или повече души. Всички карти се раздават по равно на играчите. Целта е да се събере каре - четири карти с една и съща буква (индекс), т.е. от една категория.

Ако някой играч събере каре, то поставя на купчинка пред себе си. За да събере каре, всеки играч иска определена карта, която няма, от друг играч по избор, например Б4. Ако другият играч има картата, трябва да му я даде. Ако я няма, този, който я иска, не получава нищо. След това е наред да иска следващият играч. Играчите се редуват и един след друг всеки иска по една карта, когато му дойде редът.

Който събере най-много карета, печели.

Риби

A 1

Щука

Щуката ловува в богати на растителност стоящи и течаци води.

Добре скрита между водните растения, дългата до 1,5 м риба изчаква неподвижно жертвата си и я напада със светкавичен удар. За да се размножава, щуката се нуждае от заливни гори или богати на растителност плитчини.

Насекоми

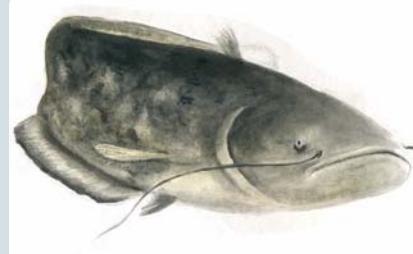
Б 1

Жълто цигулче

През първата година от живота на това водно конче ларвите му се развиват във водата. Те лежат в очакване на плячката си, наполовина заровени в пясъчното дъно. След три или четири години ларвите излизат на сушата, където се излюпват възрастните водни кончета. Нуждаят се от чисти и естествено течачи води.

Риби

Риби

Б 2

Сом

Сомът е широко разпространена риба. Тя е една от най-едрите сладководни риби в Европа, достигаща до 3 м дължина. Младите риби са изключително вкусни. Сомът обитава езера и големи реки и се изхранва с риба, ракообразни и дори патици.

Риби

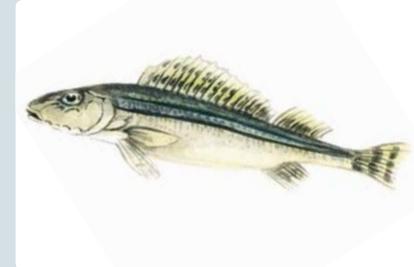

А 3

Моруна

Моруната е най-едрата от шестте вида есетрови риби, обитаващи Дунав. Тя достига до 8 м дължина. Като повечето есетрови риби по р. Дунав, моруната първоначално мигрирала на дълги разстояния от Черно море до Германия, за да се размножава. Яйцата ѝ са много търсен деликатес под формата на хайвер от моруна. Днес този вид е силно застрашен от изчезване.

Риби

А 4

Ивичест ропец

Ивичестият ропец е стадна риба, обичаша бързотечачи реки, като предпочита да прекарва времето си в най-големите дълбини. Яйцата ѝ се закрепят за чакълестото или пясъчно дъно. Рибата е сравнително малка като достига до 15-20 см. Ивичестият ропец не може да намери подходящи местообитания в завирени резервоари и регулирани реки.

Насекоми

Б 2

Южна лилава апатура

Тази пеперуда се среща най-вече по долното течение на р. Дунав. Нейните гъсеници живеят по върби, където се хранят с листа. Спят в пукнатини в кората на дърветата. Горната част на мъжките пеперуди е в различни блещукащи оттенъци на синьо.

Насекоми

Б 3

Каменарка

Ларвите на мухата каменарка (Перла) обитават бързотечачи, богати на кислород потоци и реки. Те предпочитат да живеят под камъни и мъхове. Нуждаят се от чиста вода и са чувствителни към замърсяване. Възрастните се излюпват на сушата, но в краткия си живот не се отдалечават много от водата.

Насекоми

Б 4

Осоподобна муха

Ларвите на някои видове осоподобни мухи могат да живеят и в силно замърсени води. Те използват тръбичка за дишане като дишат под водата сякаш през шнорхел. Възрастните се излюпват на сушата. Често могат да бъдат видени кацнали на цветя.

Ракообразни

В 1

Мамарец

Мамарците живеят скрити на дъното на водата в наноси от листа и гъста растителност. Заради начина си на придвижване ги наричат "странични плувци". Достигат до 3 см дължина. Хранят се с жива или мъртва растителност.

Ракообразни

В 2

Водно магаренце

Независимо от името си, водното магаренце е ракообразно. Размерът му е само 12 mm. Живее в остатъци от мъртва растителност, най-често в стоящи води.

Ракообразни

В 3

Водна бълха

Водните бълхи са малки ракообразни, живеещи в стоящи води. Плават като удрят с пипалцата си. Като използват краката си създават водно течение, от което филтрират храната си – бактерии и малки водорасли.

Ракообразни

В 4

Речен рак

Речните раци живеят в чисти реки и потоци. Достигат до 16 см дължина. Търсят храна през нощта. Обикновено пълзят по дъното на реката. Преди тези животинки са били широко разпространени, но днес се срещат много рядко поради липсата на подходящи местообитания.

Земноводни

Г 1

Дунавски гребенест тритон

Тритоните са земноводни, които прекарват голяма част от живота си във водата. От април до късно през лятото обитават богати на растителност води и заливни гори. Дунавските гребенести тритони достигат до 12 см дължина. През брачния сезон гребенът на гърба им им придава драконова осанка.

Земноводни

Г 2

Обикновена дървесна жаба

Дървесните жаби са громогласни обитатели на заливните гори. Лепкавите дискове на пръстите им ги правят изключително добри катерачи. Ловуват насекоми в храстите и дърветата. От април до юни мъжките се събират във водите на заливните гори и привличат женските със силните си крачачи гласове.

Земноводни

Г 3

Голяма водна жаба

С дължина достигаща до 15 см, големите водни жаби са най-едрите жаби в Дунавския басейн. Те живеят в крайречни езера и богати на растителност бавни реки. Прекарват почти цялата година във водата, като предпочитат сълнчеви брегове.

Земноводни

Г 4

Бумка

Бумките обитават обширните речни местообитания покрай Дунав. Предпочитат спокойни, богати на растителност води. Те са гъвкави при избора си на места за размножаване и лесно колонизират нови местообитания. Ярката окраска им служи, за да плащат враговете си.

Влечуги

Д 1

Европейска блатна костенурка

Европейските блатни костенурки са срамежливи обитатели на заливните гори. Те са ловки гмуркачи и плувци и ловуват охлюви, водни насекоми и ларви. Снасят яйцата си на сухи, слънчеви брегове. Обичат да се припичат на слънце върху дървени пънове във водата.

Влечуги

Д 2

Червенобузда костенурка

Червенобузата костенурка произхожда от Америка. Широкоразпространена е продажбата ѝ като домашен любимец. Често биват изоставени от собствениците си и пуснати на свобода в заливните територии. Но те известяват местните видове като напр. европейските блатни костенурки от техните местообитания и по този начин застрашават оцеляването им.

Влечуги

Д 3

Обикновена водна змия

Обикновените водни змии обичат да живеят в реки, потоци и води в заливни гори. Често могат да бъдат видени с изправена глава, плъзгачи се елегантно по водата, дебнейки плячката си – предимно жаби. Безобидните водни змии могат да бъдат разпознати по светлите петна на главите им, с форма на полумесец.

Влечуги

Д 4

Сива водна змия

Плахата, неотровна сива водна змия е изключително добър гмуркач и плувец. Храни се предимно с риба, която хваща под вода. Нуждае се от спокойни, богати на риба води. Вече изцяло е изчезнала от водни обекти, които са променени от човека.

Растения

Е 1

Водно лютиче

Водното лютиче колонизира чисти потоци и реки. Растението оформя гъста мрежа от стъбла и дълбоко нарязани листа под водата. Само белите му цветове се издигат над повърхността. Откъснатите стъбла могат да се вкоренят успешно на друго място, което осигурява разпространението му.

Растения

Е 2

Тръстика

Тръстиката е растение от влажните зони, което се среща по целия свят. Достига до 6 м височина. Благодарение на пълзящите си подводни коренища някои растения достигат по-голяма дължина и могат да живеят 1000 години. Тръстиката се използва като строителен материал, за изолация, за постеля за животни, за направа на покриви и дори като заместител на кафето.

Растения

Е 3

Дяволски орех (джулюн)

Листата на дяволския орех се носят по повърхността на водата. Колонизира предимно крайречни езера и плитки басейни. Плодовете му са с твърда обивка и са използвани за храна от каменната епоха насам, като до скоро можеха да се открият и в магазините.

Растения

Е 4

Бяла върба

Бялата върба расте по често заливати от водата речни брегове и е добре пригодена към променящо се ниво на водата. Обича богатата на хранителни вещества почва на заливните гори. Огъващите ѝ клони се използват за плетене на кошници, а кората се използва в медицината.

Бозайници

Ж 1

Бобър

Бобърт има голяма роля за моделирането на речния пейзаж. Бобърт строи бентове, като блокира реки и крайречни езера. Храни се с растения, а през зимата – с кората и пъпките на млади клони. Широката опашка му служи като кормило при плуване. Преди време бобрите са били силно застрашени от изчезване поради изтребването им (заради кожата и месото).

Бозайници

Ж 2

Видра

Видрата е умел ловец на риба в реките и потоците. Когато се гмурка, държи предните си лапи плътно покрай тялото и се придвижва с вълнисти движения като използва опашката си. Преди време е била преследвана заради кожата си. Днес в много реки няма подходящи местаобитания за този вид.

Бозайници

Ж 3

Благороден елен

Благородните елени, които живеят в заливните гори край Дунав, са особено едри и силни представители на вида. През лятото им израстват големи рога. Тази „корона“ им е дала и името „царе на гората“. По време на размножителния сезон през есента мученето на елените може да бъде чуто отдалеч. Хранят се предимно с млади клони, треви, билки, плодове и гъби.

Бозайници

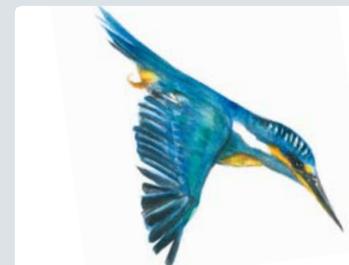
Ж 4

Воден нощник

Водният нощник се е специализирал в нощно ловуване над водни обекти. Лети ниско над повърхността, ловейки мушки и пеперуди с устата си. С големите си крака хваща и насекоми директно от водата. За лято жилището си избира дупки в дървета, които завзема от кълвача. Прекарва зимния си сън в пещери и мазета.

Птици

3 1

Земеродно рибарче

Земеродното рибарче е пъстроцветен обитател на реките и заливните територии. Младите се отглеждат в тунели, разположени в храсталациите на стръмни речни брегове. Рибарчето стои на клони, надвесени над водата, очаквайки плячката си (риба и водни насекоми). Хваща жертвата си като се гмурка във водата.

Птици

3 2

Розов пеликан

Розовият пеликан живее в просторните блати и води в дلتата на Дунав. Пренася любимото си ястие – рибата – до малките в огромния си, подобен на торба клон. Пеликаните често ловуват на групи. Група птици оформят редица и пляскат с криле по водата, за да изтласкат рибата към плитчините, където лесно да я хванат.

Птици

и 3

Морски орел

Морският орел е най-едрата европейска хищна птица. Храни се с риба и водни птици, които хваща със стремителен полет и гмуркане във водата. Морският орел се връща всяка година в едно и също гнездо. Дълги години е бил ловен обект. Местообитанията му са застрашени от замърсявания. Внушителната птица е хералдически символ на много крайдунавски страни.

Птици

и 4

Черен щъркел

Черният щъркел е срамежлив роднина на белия щъркел. Живее усамотено в недостъпни гори в заливните територии. Търси риба и жаби във водите на заливни гори, в ливади и потоци. Обича да строи гнездата си в стари дървета.

Безгръбначни

и 1

Голям блатен охлюв

Големият блатен охлюв обитава богати на растителност стоящи или бавнотечещи води. Със специално пригодения си език остьргва водорасли от стъблата на растения и от камъни. Често охлювът виси от повърхността на водата на крака си, за да напълни дробовете си с въздух.

Безгръбначни

и 2

Дунавски сладководен охлюв

Дунавският сладководен охлюв се среща само в р. Дунав. Раираната му черупка се е използвала в миналото като бижу. Нуждае се от чисти, бързотечещи води. Днес е сред най-застрашените от изчезване видове.

Безгръбначни

и 3

Обикновена речна мида

Обикновената речна мида се среща на пясъчното дъно на водни обекти, където живее полузарита в пясъка. Има крак, с който може бавно да пълзи напред. Речните миди филтрират храната си от водата. Една мида може да филтрира неколкостотин литра вода годишно, като по този начин я пречиства. Навремето закръглените ѝ черупки са се използвали за смесване на бои.

Безгръбначни

и 4

Зеброва мида

Зебровата мида с право се нарича на немски „пътуващата мида”. Произхожда от югоизточна Европа. Впоследствие е пренесена в целия Дунавски басейн с корабите, за които се захваща. Зебровата мида известна местните видове и наруша естественото им разнообразие.

Дунавски
накем

Дунавски
накем